

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/94/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613209760
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2613209760.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: L. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov - matka: R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, T., t.č. U. XXX/XX, L., zastúpená advokátkou: JUDr. Mária Trylčová, J. Kráľa 738/12, Senica, a otec: M. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T., t.č. T. N. XX, H. L., o návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie otca maloletého proti rozsudku Okresného súdu Senica, č.k. 4P/65/2013-175 zo dňa 9. septembra 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zvýšil výživné otca na mal. L. zo sumy 85,- Eur na sumu 100,- Eur od 25.09.2013, na sumu 140,- Eur od 01.09.2014, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred, k rukám matky. Súd určil nedoplatok otca na zročnom výživnom za čas od 25.09.2013 do 31.08.2014 vo výške 180,- Eur, ktorý je otec povinný zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky. Tým sa zmenil rozsudok tamojšieho súdu č.k. 5P/89/2011-31 zo dňa 10.01.2012. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. § 62 ods. 1 a 2, § 63 ods. 1, § 75 ods. 1 a 2, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine vecne odôvodnil tým, že naposledy o výživnom na mal. L. rozhodoval v r. 2012, odkedy prišlo k zásadnej zmene pomerov na strane mal. L., ktorý začal navštevovať 1. ročník základnej školy, čím i náklady na zabezpečenie starostlivosti o neho podstatne vzrástli. V konaní bolo preukázané, že matka sa presťahovala za prácou do L. a rovnako i za účelom zdravého vývinu maloletého dieťaťa, aby tento mohol navštevovať krúžky (jazykový, plavecký krúžok), venovať sa futbalu, aby mal viac možností na využitie voľného času čo je tiež dosť finančne nákladné. Matka pracuje v spoločnosti V. L. v.o.s., kde dosahuje priemerný čistý mesačný zárobok vo výške 448,61 Eur a z toho príjmu hradí všetky výdavky súvisiace so zabezpečením životných potrieb svojich i mal. L. a tiež i dlhy, ktoré má. Otec pracuje ako živnostník, v priebehu tohto konania trval na tom, že jeho príjem za rok v r. 2013 bol iba 313,- Eur a za prvý polrok za r. 2014 bol 350,- Eur, pričom súčasne tvrdil, že jeho mesačné výdavky sa pohybujú vo výške okolo 600,- Eur. Preto súd pri výške príjmu otca vychádzal z § 63 ods. 1 Zákona o rodine, a predpokladá, že otec má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, ktoré však nedoložil, preto pri výške jeho priemerného mesačného príjmu

vychádzal zo sumy dvadsaťnásobku sumy životného minima. Otec tiež poukazoval na skutočnosť, že v období od 11.06.2012 do 31.05.2013 mal pozastavenú živnosť, táto skutočnosť je však pri určovaní výšky výživného irelevantná, nakoľko matka žiadala zvýšiť výživné až od 25.09.2013. Vzhľadom k podstatnej zmene pomerov na stane mal. L. súd návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa vyhovel. Súd zvýšil výživné otca na mal. L. zo sumy 85,- Eur na sumu 100,- Eur od 25.09.2013, t.j. odo dňa podania návrhu vzhľadom na zvýšené výdavky súvisiace s presťahovaním sa do L. a zabezpečením záujmových krúžkov pre mal. L. a na sumu 140,- Eur od 01.09.2014, t.j. odo dňa kedy maloletý L. začal navštevovať základnú školu. Súd má za to, že takto určená výška výživného zodpovedá odôvodneným potrebám mal. L. i zárobkovým možnostiam a schopnostiam oboch rodičov. Súd zvýšil výživné odo dňa podania návrhu, t.j. od 25.09.2013. Vzhľadom k spätnej účinnosti od podania návrhu, súd určil, že otec má nedoplatok na zročnom výživnom za dobu od 25.09.2013 do 31.08.2014 v sume 180,- Eur, ktorý je povinný zaplatiť matke do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Týmto rozhodnutím sa zmenil rozsudok tamojšieho súdu sp. zn. 5P/89/2011-31 zo dňa 10.01.2012. O trovách konania vrátane trov odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, vzhľadom k tomu, že konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec maloletého, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že za obdobie od 01.09.2013 ponechá výživné vo výške 85,- Eur a za obdobie od 01.09.2014 zvýši výživné na 100,- Eur. Odvolateľ poukázal na to, že má preukázateľný príjem cca 350,- Eur mesačne a suma 100,- Eur je postačujúca pre 7-ročné dieťa pri nástupe do školy. Matka dieťaťa má vyšší príjem ako otec, ktorý býva v T. v podnájme s priateľkou a jej dieťaťom, začiatkom novembra sa im má narodiť dieťa. Príjem majú spolu 420,- Eur, výdavky na bývanie 300,- Eur, výživné 85,- Eur, na stravu a ďalšie výdavky im zostane 35,- Eur, pomáha im rodina. Je potrebné zohľadniť tiež skutočnosť, že otec býva ďaleko od syna a má náklady na cestovanie za ním. Rozhodnutie o zvýšení výživného otca privedie k platobnej neschopnosti.

Matka maloletého a ani kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali.

Matka maloletého sa k doručenému odvolaniu otca vyjadrila písomne, súhlasila s napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa, ktorý navrhla ako vecne správny potvrdiť. Matka v konaní preukázala svoj príjem aj nevyhnutné výdavky. Pokiaľ otec poukazoval na to, že matka má vyšší príjem ako on (v skutočnosti však otec určite nežije z deklarovaného príjmu 350,- Eur mesačne), nič mu nebráni v tom, aby si našiel ďalší zdroj príjmu. Tvrdenie o príjme otca vo výške 350,- Eur je v rozpore s tvrdením o jeho výdavkoch, ktoré má minimálne 600,- Eur, pričom logickým spôsobom tento rozpor nevysvetlil. Počas spolužitia s otcom tento prinášal do domácnosti mesačne sumu 2.000,- Eur, pričom sa venoval rovnakej podnikateľskej činnosti. O vyššej životnej úrovni otca svedčí aj to, že používa automobil značky BMW, ktorý mu údajne bezodplatne požičiava známy, musí však minimálne platiť náklady na pohonné hmoty.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď pri príjme otca vychádzal zo sumy 20-násobku životného minima, vzhľadom na rozpor jeho príjmov a výdavkov je predpoklad, že má ďalší príjem.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny a boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie.

Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa dôsledne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zvýšenie výživného, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, keď uplatnený nárok správne právne

posúdil, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Odvolateľ v odvolaní neuplatnil žiadne podstatné nové skutočnosti, dôkazy a argumenty než tie, s ktorými sa vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal už súd prvého stupňa, preto odvolaciemu súdu nezostáva nič iné, len na podporu správnosti prvostupňového rozhodnutia uviesť nasledovné.

V zmysle súdom prvého stupňa aplikovaného ustanovenia § 78 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 163 ods. 1 O.s.p., dohody i súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností žiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciú povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Súd prvého stupňa náležite zistil a vyhodnotil osobné, zárobkové a majetkové pomery na strane matky, keď ustálil, že matka sa presťahovala za prácou do Senice a rovnako i za účelom zdravého vývinu maloletého dieťaťa, aby tento mohol navštevovať krúžky (jazykový, plavecký krúžok), venovať sa futbalu, aby mal viac možnosti na využitie voľného času, čo je tiež dosť finančne nákladné. Matka pracuje v spoločnosti V. L. v.o.s., kde dosahuje priemerný čistý mesačný zárobok vo výške 448,61 Eur a z toho

príjmu hradí všetky výdavky súvisiace so zabezpečením životných potrieb svojich i mal. L. a tiež i dlhy, ktoré má.

Dostatočne vykonaným dokazovaním prvostupňovým súdom bola vyčerpávajúco zistená a následne posúdená príjmová a majetková situácia otca maloletého, a do miery potrebnej pre náležité ustálenie výšky vyživovacej povinnosti aj príjmová a majetková situácia matky maloletého. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa, ktorý skonštatoval, že otec maloletého je podnikateľ. Otec pracuje ako živnostník, v priebehu konania pred prvostupňovým súdom trval na tom, že jeho príjem za rok v r. 2013 bol iba 313,- Eur a za prvý polrok za r. 2014 bol 350,- Eur, pričom súčasne tvrdil, že jeho mesačné výdavky sa pohybujú vo výške okolo 600,- Eur. Otec tiež poukazoval na skutočnosť, že v období od 11.06.2012 do 31.05.2013 mal pozastavenú živnosť, táto skutočnosť je však pri určovaní výšky výživného irelevantná, nakoľko matka žiadala zvýšiť výživné až od 25.09.2013. Rovnako nebolo možné prihliadnuť na ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ktorá otcovi ešte len má vzniknúť, nakoľko pre rozhodovanie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia.

Odvolací súd dodáva, že relevantnými údajmi z daňových priznaní podnikateľských subjektov a ich príloh nie sú len zisk alebo strata, ktoré sú končným výsledkom hospodárenia, pretože strata nemusí automaticky signalizovať zlú finančnú kondíciu podnikateľa. Kladný hospodársky výsledok totiž môže byť znižovaný stratou z minulých rokov, rozhodnutím podnikateľa realizovať výdavky a investície v takom rozsahu, že to podstatným spôsobom zníži jeho daňový základ, až vykáže daňovú stratu, ale aj hodnotou dlhodobého hmotného majetku spoločnosti, ktorý je predmetom odpisov. Nemožno preto súhlasiť s argumentáciou otca, že daňové výstupy sú jediným legitímnym preukázaním príjmov otca.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd prvého stupňa pri príjme otca správne vychádzal z myšlienkového pochodu, že v tomto prípade berúc do úvahy zárobkovú možnosť a schopnosť otca a fakt, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča, vychádzal z toho, že príjem otca je viac ako ním deklarovaných 350,- Eur, keď poukazujúc na vyjadrenie samotného otca, podľa ktorého má mesačné výdavky vo výške cca 600,- Eur, možno odôvodnene predpokladať, že aj jeho príjem je minimálne vo výške 600,- Eur. Súd prvého stupňa správne vychádzal zo zaužívanie súdnej praxe odvolacích súdov ohľadom výpočtu konkrétnej výšky výživného na dieťa, ktoré chodí na prvý stupeň základnej školy, nemá vážne zdravotné problémy, s ktorými by boli spojené zvýšené výdavky, a pri výpočte výživného vychádzal z toho, že toto by nemalo presiahnuť 25% z príjmu rodiča, čo pri príjme otca minimálne vo výške 600,- Eur predstavuje sumu 150,- Eur, pričom súdom prvého stupňa určené výživné vo výške 140,- Eur je ešte pod touto sumou. Takto určenú sumu výživného aj odvolací súd považuje za primeranú, berúc do úvahy to, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, ale i vek dieťaťa a jeho bežné potreby. Pri súčasnom zohľadnení opodstatnených výdavkov rodičov nevyhnutných na krytie ich osobných potrieb je vecne správne konštatovanie súdu prvého stupňa, že otec má možnosť a schopnosť platiť na výživu maloletého sumu 100,- Eur mesačne od 25.09.2013 a sumu 140,- Eur od 01.09.2014, od kedy maloletý nastúpil do prvého ročníka ZŠ. Takúto sumu výživného môže otec maloletého zo svojho príjmu, ako bol ustálený vyššie, uhradiť bez toho, aby ohrozil uspokojovanie svojich základných životných potrieb. Na druhej strane takto určené výživné spolu s primeraným výživným od matky a prídavkami na dieťa umožní uspokojiť odôvodnené potreby maloletého a zároveň mu tak umožní podieľať sa aj na životnej úrovni otca. Zároveň je potrebné podotknúť, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami otca.

Vzhľadom na výsledky dostatočne vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ako aj vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti je i odvolací súd toho názoru, že je dôvodné zvýšiť výživné otca na mal. Samuela zo sumy 85,- Eur na sumu 100,- Eur od 25.09.2013, a na sumu 140,- Eur od 01.09.2014.

Súd prvého stupňa správne určil zvýšené výživné od 25.09.2013, t.j. odo dňa podania návrhu na súd. Súdom prvého stupňa rovnako správne vyčíslil nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 25.09.2013 do 31.08.2014 v sume 180,- Eur.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa, ako vo výroku vecne správny, s použitím ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. a), v spojení s ustanovením § 81 ods. 1 O.s.p., s použitím § 224 ods. 1 O.s.p.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.